

Handleiding:

Hoe maak ik mijn gemeente TTIP-vrij?

Inhoudsopgave

1. **Waarom TTIP-vrij?**
2. **In 6 Stappen naar een TTIP-vrije gemeente**
 1. **Bereid je voor**
 2. **Start een groep**
 3. **Maak een plan**
 4. **Organiseer een avond**
 5. **Overtuig politieke partijen**
 6. **Zorg dat de motie wordt uitgevoerd**
3. **Wat kun je nog meer doen?**

TTIP is slecht voor het milieu, slecht voor de arbeidsomstandigheden, slecht voor dier, mens en het klimaat. Daarom moet TTIP gestopt worden. In de rest van deze toolkit vind je allerlei informatie over en argumenten tegen TTIP (en die ander verdragen als CETA en TiSA). In deze handleiding gaat het om de vraag hoe maak ik mijn gemeente TTIP vrij. (En CETA en TiSA vrij, maar dat gaan we er verder niet aldoor bij zeggen).

Waarom TTIP-vrij?

Op allerlei manieren wordt er actie gevoerd tegen TTIP, door een brede waaier aan organisaties. Door het organiseren van demonstraties, door lobby activiteiten en vooral door het informeren van mensen over TTIP en de gevolgen daarvan. Acties voor een TTIP-vrije gemeente zijn een manier om actie te voeren op lokaal niveau, om mensen in de gemeente te informeren over TTIP en om ook daar de discussie te voeren. En er is alle reden om de discussie over TTIP ook daar te voeren, want TTIP heeft zoals we zullen zien ook invloed op het vlak van de gemeente en van de gemeentelijke democratie.

Het TTIP-vrij verklaren van de gemeente gebeurt door het aannemen van een motie in de gemeenteraad. Dat is de inzet van de acties. Maar dat is natuurlijk geen doel op zich. Het is niet zo dat als alle bijna 400 gemeenten in Nederland zich maar TTIP-vrij verklaren we van TTIP af zijn. Door acties voor een TTIP-vrije gemeenste informeren en mobiliseren we mensen en dragen we bij aan de brede beweging tegen TTIP. En als een gemeente zich TTIP-vrij heeft verklaard geeft dat weer nieuwe mogelijkheden voor acties en activiteiten. En dat is nodig, want de strijd tegen TTIP zal nog wel even duren.

Behalve gemeentes kunnen natuurlijk ook andere lokale overheden of gemeenschappen zich TTIP-vrij verklaren. De eerste TTIP-vrije provincie is er al: Friesland. Maar waarom zouden waterschappen, deelgemeenten, buurtschappen of welke lokale gemeenschap dan ook zich niet TTIP vrij kunnen verklaren? Natuurlijk kan dat. En in principe gaat dat net zo als bij het TTIP-vrij verklaren van een

gemeente. Daarom hebben we het hier verder steeds alleen over gemeenten, maar daar kan je ook best Provincie, waterschap of wat dan ook lezen.

In 6 stappen naar een TTIP-vrije gemeente

We hebben de handleiding opgedeeld in zes stappen. De stappen zullen in de praktijk niet voor iedereen hetzelfde zijn. Ook de volgorde kan verschillen. Sommige mensen beginnen misschien alleen, anderen hebben al een groep. In sommige gemeenten zul je de raad makkelijk kunnen overtuigen, ergens anders is het misschien veel moeilijker. Maar het is nuttig om voor je aan de acties begint, vast stil te staan bij die zes stappen.

Stap 1: Bereid je voor

Iemand zal het initiatief moeten nemen... Nu je toch deze handleiding in handen heb zou jij dat heel goed kunnen doen. Of misschien heb je deze handleiding wel opgevraagd omdat je dat toch al van plan was. Je kan natuurlijk als initiatiefnemer, de telefoon pakken, een lid van de gemeenteraad bellen en hem of haar vragen een motie in te dienen. Misschien lukt dat, en misschien wordt de motie wel aangenomen ook.

Maar dan schiet je eigenlijk je doel voorbij. Het risico is dat een dergelijke motie weinig effect zal hebben en snel in het archief zal belanden. Het doel is juist om er zo veel mogelijk mensen en zo veel mogelijk organisaties bij te betrekken en de bevolking van je gemeente te informeren.

Stap 2: Start een groep

Daarom is het handig om zoveel mogelijk mensen bij je initiatief te betrekken. Leg contact met mensen van organisaties waarvan je weet dat ze tegen TTIP zijn, zoals de lokale afdelingen van FNV, Milieudefensie en Greenpeace en van mensen van plaatselijke organisaties waarvan je weet of verwacht dat ze tegen TTIP zijn.

Als je die mensen bij elkaar weet te brengen kan dat het begin zijn van een initiatiefgroep. Het is belangrijk om met die groep ook echt bij elkaar te komen en serieus gezamenlijk te bespreken wat je gaat doen (bijvoorbeeld aan de hand van deze handleiding) en niet te volstaan met een bel- of e-mail lijst.

Het is ook belangrijk dat alle mensen die bij de initiatiefgroep betrekken zijn - of ze dat nu namens een organisatie zijn of als individu - de acties echt als *hun* actie zien. Dat betekent ook dat alle leden van de groep een eigen taak en verantwoordelijkheid krijgen.

In dit soort groepen zijn er vaak één of meerdere mensen die meer ervaring hebben met acties en over een groot netwerk beschikken. Dat is heel nuttig. Maar het gevaar is dat die mensen veel taken toegedeeld krijgen, of op zich nemen. Op korte termijn lijkt dat handig. Op langere termijn is het dat vaak niet.

In plaats van een als collectief functionerende groep wordt het dan al snel een groep rond één of twee personen, waarin anderen alleen een uitvoerende of ondersteunende rol vervullen. Het gevaar is dan groot dat die mensen snel afhaken. En dat is natuurlijk juist niet wat we willen.

Denk bij het uitbreiden van je groep niet allen aan mensen uit de vakbeweging, de milieubeweging en min of meer bekende lokale activisten, maar ook aan mensen uit het Midden en kleinbedrijf.

Er is natuurlijk niks op tegen om ook mensen van politieke partijen die tegen TTIP zijn bij de groep te betrekken. Maar het is niet handig als je – terecht of ten onrechte – door buitenstaanders gezien wordt als een groep die specifiek met één politieke partij is verbonden. Probeer meerdere politieke partijen bij je groep te betrekken en maak op zijn minst duidelijk dat mensen van andere politiek stromingen van harte welkom zijn en geef ze ook alle ruimte.

Takenlijst stap 2:

- Zoek bondgenoten
 - Leg contact met organisaties die tegen TTIP zijn
 - Leg contact met lokale activisten
 - Zoek ook bondgenoten onder mkb'ers, boeren etc.
- Organiseer een ontmoeting
- Verdeel verantwoordelijkheden en taken

Stap 3: Maak een plan

Als een dergelijke groep is gevormd is het zinvol om een werkplan te maken. Bedenk wat je als groep de komende tijd gaat doen en in welke volgorde. Hoe dat werkplan er uit ziet hangt sterk af van de plaatselijke situatie.

Je kunt eerst proberen om samen meer mensen en meer organisaties bij je initiatief te betrekken, of je kunt een informatie-avond over TTIP organiseren, om er op die manier meer mensen bij te betrekken. Of ga je in deze fase al uitzoeken wat de opvattingen van de in de gemeenteraad vertegenwoordigde politieke partijen over TTIP zijn, of wacht je daar nog mee. Het is handig om dat soort zaken in een werkplan op te nemen.

Denk na over hoe en wanneer je wilt communiceren met de lokale pers en de bewoners van je gemeente. Je kunt een persbericht naar de lokale pers sturen om je initiatief bekend te maken, een nieuwsbrief, Facebook-pagina of Twitter-profiel starten waarmee mensen op de hoogte kunnen blijven of flyers en posters maken en verspreiden in je gemeente.

Ook de informatievoorziening van de eigen groep is belangrijk. Het is helemaal niet nodig dat iedereen een TTIP-deskundige wordt, maar enige basiskennis is natuurlijk wel nodig. Daar komt bij dat hoe meer mensen van TTIP weten hoe meer ze de gevaren ervan inzien en hoe gemotiveerder ze zijn om er actie tegen te voeren. Inhoudelijke discussie, of scholende bijeenkomsten over TTIP kunnen behalve leerzaam, ook heel motiverend zijn.

Takenlijst stap 3:

- Maak samen een werkplan voor onder andere:

- het organiseren van een informatieavond
- meer mensen en groepen benaderen voor samenwerking
- communicatie over je initiatief
- in kaart brengen wat de lokale partijen van TTIP vinden

Stap 4: Organiseer een avond

Begin niet met een te ambitieuze opzet van een eerste bijeenkomst. Zeker in de opstartfase heb je vaak meer aan een bijeenkomst van relatief beperkte omvang waar iedereen die dat wil aan het woord kan komen, en mensen gemotiveerd raken om mee te helpen met verdere activiteiten, dan een grotere en anoniemere bijeenkomst.

Zeker bij een eerste informatieve bijeenkomst kan je ook goed gebruik maken van bestaand video materiaal over TTIP.

Het is nuttig om bijvoorbeeld via een van de landelijke organisaties, een deskundige spreker uitnodigen voor de bijeenkomst. Het is ingewikkelde materie, dus het is belangrijk dat de informatie die wordt verstrekt juist is en dat allerlei argumenten voor TTIP goed weerlegd worden.

Maar een spreker van elders moet vaak snel weer weg en heeft geen tijd om met de mensen na te praten, kent de mensen in de zaal niet en is niet op de hoogte van de lokale situatie. Daarom is het belangrijk dat er ook een spreker van de lokale groep is die vertelt wat er tot nu toe is gedaan en wat de verdere plannen zijn.

Als je er voor kiest om een bijeenkomst over TTIP te organiseren is het nuttig om te kijken of dat kan in het kader van lopende activiteiten: een studium generale van een Universiteit, een serie bijeenkomsten in een buurthuis, een regelmatig vakbondscafé, een serie informatiebijeenkomsten in de bibliotheek, een politiek café of wat dan ook. Dat scheelt vaak veel organisatorisch werk, en je heb kans dat je er mensen mee bereikt die je moeilijk op je eigen bijeenkomst kan krijgen.

Takenlijst stap 4:

- Regel datum, tijdstip en locatie
- Stel een programma op met ruimte voor vragen en discussie
- Verstuur tijdig uitnodigingen en aankondigingen
- Zorg dat aanwezigen hun naam en contactgegevens achterlaten
- Vraag zoveel mogelijk mensen persoonlijk of ze mee willen helpen

Video's die je kunt gebruiken:

- Zondag Met Lubach over TTIP, maart 2015
- VPRO Tegenlicht over TTIP en ISDS, oktober 2015

Stap 5: Overtuig politieke partijen

Een motie in de gemeenteraad, dus ook een motie om de gemeente TTIP-vrij te verklaren, moet door één of meerdere leden van de gemeenteraad worden ingediend. Het is dus belangrijk om contact met leden van de gemeenteraad te leggen om de indiening van een dergelijke motie voor te bereiden.

De landelijke partijen SP, GroenLinks en de Partij voor de Dieren hebben zich onomwonden tegen TTIP uitgesproken. Je mag er van uitgaan dat ook hun gemeenteraadsleden tegen TTIP zijn. Bij de andere partijen ligt dat verschillend. Vaak steunen ook raadsleden van de PvdA een anti-TTIP motie en soms zijn ze daar zelfs (mede)initiatiefnemers van. Ook andere landelijke partijen steunen soms een dergelijke motie. Het zal moeten blijken hoe dat bij jou in de gemeente ligt.

Het is belangrijk om het indienen van een motie goed voor te bereiden, want het streven is natuurlijk dat een dergelijke motie ook aangenomen wordt. Soms kan een politieke partij de neiging hebben om snel een dergelijke motie in te dienen -ook al wordt hij afgewezen- om daarmee te laten zien dat zij er in ieder geval voor zijn.

Als een motie geen meerderheid lijkt te gaan halen, dan is het beter dat de indieners hun motie 'aanhouden'. Dat betekent dat de motie pas in stemming wordt gebracht als de indieners hem opnieuw agenderen. Je kunt dan samen met de indieners werken aan een breder draagvlak voor een anti-TTIP standpunt in de gemeente en de motie in stemming laten brengen als je zeker weet dat een meerderheid hem steunt

Elders in deze toolkit vind je in de tekst “suggesties voor moties”, ideeën over wat er in een dergelijke motie kan staan en verwijzingen naar al aangenomen moties.

Het zal niet in alle gemeenten mogelijk zijn om een motie voor TTIP-vrijverklaring aangenomen te krijgen. Uiteindelijk hangt dat natuurlijk af van de politieke verhoudingen in de gemeenteraad. Maar dat betekent niet dat daarmee acties voor een TTIP-vrij verklaring van de gemeente zinloos zijn. In tegendeel. De bedoeling van de acties is om mensen te informeren en te mobiliseren. Als dat uitmondt in een TTIP-vrij verklaring is dat een mooi en zichtbaar resultaat. Als het niet lukt, kunnen de acties toch een belangrijke rol spelen in het informeren van mensen over de gevaren van TTIP.

Takenlijst stap 5:

- Onderzoek hoe de verschillende fracties over TTIP denken
- Benader fracties met je verzoek en argumenten
- Zoek een fractie om de motie in te dienen
- Probeer te zorgen dat de motie een duidelijk statement tegen TTIP wordt
- Als de motie wordt aangenomen, benader de pers, deel het online, zorg dat iedereen het weet!

Stap 6: Zorg dat de motie wordt uitgevoerd

Als de motie is aangenomen is er reden voor een feestje, maar het zou zonde zijn om dan op te houden met de activiteiten. Met het aannemen van de motie begint de laatste stap: de uitvoering van de motie

Die uitvoering zal in verschillende gemeenten anders zijn, afhankelijk van de mogelijkheden. Als het gelukt is om in de tekst op te nemen dat de gemeente haar TTIP-standpunt actief uit zal dragen naar de bewoners, of zelfs dat ze maatschappelijke organisaties zal steunen en faciliteren, liggen daar natuurlijk mogelijkheden. Daarom is het ook belangrijk om van tevoren goed na te denken over de tekst van de motie en te streven naar een motie die openingen geeft voor vervolgvragen.

Ook als er in de motie niets staat over het informeren van de bewoners, is dat natuurlijk geen beletsel om dat als lokale groep wel te doen. Dat kan met stukken in de lokale media, waarin het belang van de TTIP-vrijverklaring wordt uitgelegd, het organiseren van een bijeenkomst daarover, het verstrekken van informatie op markten, braderieën enzovoorts.

Behalve het informeren van de eigen bevolking, al dan niet via maatschappelijke organisaties, kan ook het informeren van de 'relaties' van de gemeente een punt van verdere actie zijn, bijvoorbeeld gemeenten in het buitenland waarmee een steden- of vriendschapsband bestaat, buurgemeenten waarmee samen wordt gewerkt in bovenlokale structuren.

Inmiddels hebben in Europa honderden gemeenten zich TTIP vrij verklaard en het aantal neemt steeds verder toe. Het ligt voor de hand dat vanuit die gemeenten ook initiatieven worden genomen om internationaal ervaringen uit te wisselen. Ook jouw gemeente zou daar een rol in kunnen spelen.

Een andere mogelijkheid is om met de inmiddels opgedane ervaring, mensen in andere gemeenten in de buurt die nog niet TTIP-vrij zijn te stimuleren en te ondersteunen in hun acties. Het feit dat het in één plaats is gelukt is vaak een goede stimulans om het in een buurgemeente ook aan te pakken.

Takenlijst stap 6:

- Controleer of de gemeente de motie uitvoert en uitdraagt
- Ga zelf verder met het informeren van je stads- of dorpsgenoten over TTIP
- Stimuleer en help buurgemeenten om ook TTIP-vrij te worden

Wat kun je nog meer doen?

De strijd tegen TTIP, CETA, TISA en andere handelsverdragen beperkt zich natuurlijk niet tot TTIP-vrijverklaringen. Andere dingen die je kunt doen:

- Handtekeningen verzamelen voor een referendum over CETA en TTIP.
- Lokale acties organiseren (zowel de FNV als Milieudefensie heeft een 'Paard van Troje' dat je bij lokale acties als blikvanger kan gebruiken).
- Samen met mensen uit je gemeente meedoen aan landelijke acties of online acties.

Tot slot: De strijd tegen TTIP en die andere internationale verdragen is onderdeel van een bredere strijd voor een schone en rechtvaardige wereld. In die strijd is de samenwerking vanuit de vakbeweging en de milieubeweging belangrijk. Een samenwerking op lokaal vlak tegen TTIP kan het begin zijn van een verdere samenwerking in de strijd tegen klimaatverandering en voor echte banen op een groene planeet.